

NGUYÊN NHÂN GÂY UNG THƯ

Các tế bào trong cơ thể được “lập trình” để phát triển, biệt hóa và chết đáp ứng với một hệ thống phức tạp của các tín hiệu hóa sinh. Ung thư xuất hiện là do có một dòng tế bào thoát khỏi sự phát triển theo chương trình được lập sẵn và trở nên có khả năng sinh sản một cách không hợp lý.

Các nguyên nhân dẫn đến ung thư có thể được chia thành 2 nhóm: nguyên nhân di truyền và nguyên nhân môi trường.

Nguyên nhân di truyền: Các biến đổi của hệ thống điều hòa là cơ sở đầu tiên của quá trình phát sinh ung thư. Hầu hết các biến cố di truyền gây ra ung thư xảy ra trong suốt cuộc đời của mỗi người, ở các tổ chức sinh dưỡng của họ. Tần suất của các biến cố này có thể bị thay đổi do phơi nhiễm với các chất gây ung thư vì thế tạo nên một mối liên kết với các chất gây ung thư của môi trường. Tuy nhiên, do các đột biến này xảy ra ở tế bào sinh dưỡng nên chúng không truyền lại cho các thế hệ sau.

Các đột biến ung thư cũng có thể xảy ra đối với các tế bào sinh dục và truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác, tạo nên những gia đình có tần suất ung thư cao. Ở những gia đình này, sự thừa hưởng một alen đột biến dường như là đủ ý nghĩa để gây nên một dạng ung thư đặc hiệu. Ví dụ như trong ung thư nguyên bào võng mạc ở trẻ em (retinoblastoma), 90% số người mang gen đột biến tương ứng có khả năng bị ung thư.

Nguyên nhân môi trường: người ta đã xác định được nhiều tác nhân môi trường có khả năng gây ung thư, như việc hút thuốc lá gây ung thư phổi và các loại ung thư khác. Vai trò của các tác nhân khác trong các ung thư đặc trưng cũng được ghi nhận như bụi uranium gây ra ung thư phổi ở thợ mỏ, phơi nhiễm với amiăng gây ra ung thư phổi và ung thư trung biểu mô...

Có nhiều loại ung thư xuất hiện với những tần suất khác nhau ở những quần thể khác nhau. Ung thư vú gặp nhiều ở phụ nữ Bắc Âu và Mỹ nhưng lại hiếm gặp ở những nước đang phát triển. Ung thư đại tràng hiếm gặp ở những người Nhật sống tại Nhật nhưng lại chiếm hàng thứ 2 trong số các ung thư ở người Nhật sống tại Hoa Kỳ.

Thực tế trên cho thấy các yếu tố môi trường đóng một vai trò quan trọng trong việc gây ung thư. Tuy nhiên, sự khác biệt trong khả năng bị ung thư giữa người này và người kia trong những điều kiện sống giống nhau nói nên sự khác biệt về mặt di truyền giữa các cá thể, sự có mặt của những gen làm tăng khả năng bị ung thư. Nói chung, nguy cơ bị ung thư của một cá thể tùy thuộc vào sự phối hợp của cả 2 yếu tố di truyền và môi trường.

Trích từ: Nguyễn Viết Nhân, Hà Thị Minh Thi, Giáo trình di truyền y học, Đại học Huế (2005).

Để tìm hiểu thêm về di truyền ung thư, bạn có thể tìm kiếm hoặc liên hệ một số tổ chức như:

Tổ chức quốc tế:

1. Viện ung thư quốc gia Mỹ - National Cancer Institute

Tel: 1-800-422-6237)

Web site: www.cancer.gov

2. Hiệp hội tư vấn di truyền quốc gia Mỹ - National Society of Genetic Counselors (NSGC)

Tel: 1-312-321-6834

Web site: www.nsgc.org

Tại Việt Nam:

1. Hội ung thư Việt Mỹ

Tel: 714-751-5805

Website: <http://www.ungthu.org/tailieu/>

2. Bệnh viện K

Tel:.....

Website: <http://benhvienk.com/>

3. Trung tâm tư vấn di truyền và ung thư Bionet

Tel: (+84) 04. 6682 1301

Website: <http://tuvanditruyen.com>